

HyperKORT Dirk Criel bespreekt op eigen wijze onderwerpen over zoogdieren.

Koelkasten voor veelvraten

Veelvraten leven onder zware omstandigheden en bezetten een uitgestrekt leefgebied. We wisten al dat veelvraten om die reden voedselvoorraden aanleggen die hen door de lange winterperiode heen helpen. Dat gebeurt op momenten van voedseloverschot. Maar pas recent weten we ook dat ze gebruik maken van spleten en gaten in rotsen om dit restvoedsel te verbergen. De koude ruimte fungeert als koelkast. Het voedsel gaat daardoor niet of minder snel bederven en ontsnapt zo aan de aandacht van aaseters. Het zorgt er ook voor dat - in tijden van voedselschaarste - minder energie wordt verspild aan het zoeken naar voedsel. Vooral zogende wijfjes hebben daar baat bij, omdat de voortplantingsperiode valt op een moment dat de broekriem moet worden aangehaald. www.innovations-report.com/html/reports/environment_sciences/wolverines_refrigerators_199053.html

Grijze zwijnen in topconditie

Wilde zwijnen met rossig haar, hebben meer last van oxidatieve stress. Moeilijk woord, maar geen paniek. Het volstaat te

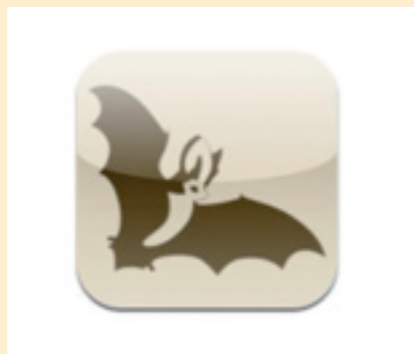
Wild zwijn. Foto Vladimir Chernyankiy

weten dat oxidatieve stress een stofwisselingstoestand is waaraan je beter verzaakt omdat het leidt tot celbeschadiging. Het merendeel van het pigment in de huid en haren van een dier wordt geproduceerd door een chemische stof die we melanine noemen. Melanine bestaat in twee varianten: eumelanine die grijze, donkere haren voortbrengt en feomelanine die een roodbruine kleur produceert. Bij de productie van laatstgenoemd pigment wordt glutathion verbruikt: een belangrijke antioxidant die de schadelijke stoffen die leiden tot oxidatieve stress uit het lichaam haalt. Dat maakt dat bepaalde kleuren belangrijke gevolgen hebben voor wilde zwijnen. Grijs haar is dus goed voor wilde zwijnen. Zwijnen die grijzend haar hebben, verkeren in topconditie. Zou het bij mij ook zo werken? www.jstor.org/discover/10.1086/666606?uid=3737592&uid=2&uid=4&sid=21101168794957

Digitale vleermuizen

De applicatiemarkt voor tabletcomputers en mobiele telefoons heeft nu ook de zoogdieren ontdekt. Stilaan steken de eerste app's de kop op en ik zal niet nalaten jullie hierover te informeren. Voor nog geen euro

kan je bijvoorbeeld de vleermuizen-app 'Swiss bats' van de Bat Conservation Switzerland aanschaffen. De applicatie is eenvoudig van opzet en herbergt, behalve informatie over kenmerken, levenswijze en

gedrag van 30 vleermuissoorten, ook mooie foto's en geluidsopnames. Een mooie aanvulling op de smartphone-bat-detector die we in ons vorig Zoogdiernummer [23/3] voorstelden. www.fledermausschutz.ch/NT_App_alle_120806.html

Grote rovers sluipen naar Europa

Terwijl de terugkomst van lynx, wolf en bruine beer de Europese kranten vult, keren ook elders tot de verbeelding sprekende grote rovers naar hun oorspronkelijke contreien terug ①. Eén daarvan is de Perzische luipaard die ooit tot in het uiterste westen van Turkije voorkwam ②. Eén van die sluipers slaagde er zelfs ooit in een Grieks eiland te bereiken, waardoor Europa kortstondig een nieuwe diersoort rijker was. Het succes is te danken aan de aanhoudende bescherming van de soort in de Kaukasus. Die ligt voorlopig nog ver van ons bed, maar wie weet kan je er op een volgende Turkije-reis naar op zoek gaan. ① www.news4teachers.de/2012/10/wf-der-leopard-kehrt-nach-europa-zuruck/ ② <http://wild-cat.org/pardus/infos/Khorozyan2006Leopard-taxonomy.pdf> ③ http://en.wikipedia.org/wiki/Anatolian_leopard

De jacht op tbc is geopend

In Groot-Brittannië zijn ze blijkbaar helemaal gek geworden. De das is er vogelvrij verklaard, althans in de streken waar rundertuberculose heerst. De das zoekt veel van zijn voedsel in weilanden en komt daarbij regelmatig in contact met besmette koeien. Terwijl de das van weide naar weide trot, zorgt hij voor het ziekte-transport en kan hij andere koeien besmetten wanneer zo'n nieuwsgierigaard zijn snoet in dassenzaken steekt. En dat

zal hij geweten hebben. Terwijl het koetje met een helend spuitje geholpen wordt, krijgt Grimbaard de doodstraf opgelegd. Wetenschappers en actiegroepen proberen de overheid met handen en voeten uit te leggen dat het uitroeien van dassen geen goed idee is om de ziekte in te tomen en dat er andere, dasvriendelijke en duurzame alternatieven bestaan zoals orale vaccinatie. Boycotacties, van onder andere melkproducten, uit de verdelgingsgebieden helpen evenmin. Onwetende ambtenaren zetten plichtsgetroouw de verdelging door. Het relaas kan je op talloze Engelse websites volgen, maar deze van de Badger Trust geeft het beste overzicht. www.badger.org.uk/content/News.asp

Killer-zeehond

Grijze zeehonden spelen mogelijk een rol in het mysterie van de aangespoelde dode bruinvissen. Dat ontdekten Belgische onderzoekers na onderzoek van hun verwondingen. Daarin zagen ze de hoektandafdrukken van grijze zeehonden. Ook circuleert er een foto van een grijze zeehond met een hapklare bruinvis tussen de tanden. Het nieuwe fenomeen manifesteert zich voorlopig enkel langs twee kleine stukjes van de Nederlandse kust, namelijk in de Waddenzee tussen Den Helder en Texel en in Zuid-Holland nabij Ouddorp. Al

dit onweerlegbaar bewijsmateriaal betekent nog niet dat zeehonden verantwoordelijk zijn voor alle aangespoelde bruinvissen. In Nederland gaat het om ongeveer 5% van alle onderzochte dode bruinvissen. Het merendeel komt nog steeds om het leven door toedoen van de zeevisserij en de zeevaart. Bruinvissen verschillen in gewicht en afmeting beduidend van grijze zeehonden. Zeehonden zijn ook veelzijdige predatoren. Daarom is het niet verwonderlijk dat vroeg of laat een

bruinvis in de muil van een zeehond belandt. Het is ook mogelijk dat sommige bruinvissen al dood waren vooraleer ze door een grijze zeehond werden opgepikt. <http://orbi.ulg.ac.be/bitstream/2268/132404/1/AM%2038.4%20Haelters-1.pdf> <http://nos.nl/video/432910-grijze-zeehond-schuldig-aan-dood-bruinvissen.html> <http://nos.nl/audio/432872-we-weten-wel-dat-grijze-zeehonden-mans-zijn.html>

Wolven in Nederland

Er zijn mensen de mening toegedaan dat het niet meer lang duurt alvorens de wolf zich permanent in België en Nederland vestigt. In dergelijk geval kan je maar beter voorbereid zijn. De Nederlandse VVD-politica en dom blondje bij uitstek - Betty de Boer - is er alvast niet gerust op. Ze is doodsbang en je zal haar dan ook niet met een rood kapje over straat zien lopen. Ze verklaarde in de Tweede Kamer dat wolven zouden oprukken naar Amsterdam om daar mensen en dieren te verscheuren. Het inspireerde de groep PINK - de jongerenorganisatie van de Partij voor de Dieren - tot het opzetten van een websitepagina

die alle meldingen van wolven in de grootstad netjes bijhoudt ①. Maar alle gekheid op een stokje. De verenigingen achter de website 'Wolven in Nederland' ②, waartoe onze eigenste Zoogdiervereniging behoort, willen de bevolking op gepaste wijze informeren over de mogelijke gevolgen van de terugkeer van de wolf in onze contreien. Veel mensen kennen het beest alleen uit de sprookjesboeken en zitten daardoor nog steeds, zoals stadspopje Betty, opgescheept met een Roodkapje-syndroom. Een degelijk voorlichting lijkt dan ook gepast. Tegelijk kan je nagaan waar en wanneer wolven al eens een beleefdheidsbezoekje brengen aan Nederland. Wie helemaal bij de "pinken" (heb je hem?) wil zijn kan de Nederwolven en het hartverscheurend leven van Betty volgen op Facebook ③.

- [1] www.facebook.com/MeldpuntWolvenInAmsterdam
- ② www.wolvenin nederland.nl
- ③ www.facebook.com/WolvenInNederland

Walviskunst

Met de feestdagen voor de deur is het weer zoeken naar een origineel cadeau. Vooral zoogdiernemen stellen zich niet met het eerste het beste geschenkje tevreden. Ik zal daarom een handje toesteken. Wat dacht je van een T-shirt met de opdruk van een kunstig omgevormd sonogram van een walvissoort naar eigen keuze? Bovendien ook verkrijgbaar als gewone print voor aan de muur en desgewenst op doek - al dan

niet met een lijstje eromheen. Zeg nu zelf: origineler kan toch niet. <http://whalesongart.com/shop/>